

И. 3973,

И. 3973

О. Олесь.

2

79

**Цвіте
трояндами...**

Прага 1939

О. Олесь

Цвіте
Трояндами...

227975

Прага 1939

U. 3973.

SLOVANSKÁ KNIHOVNA

3186244211

Цвіте трояндами...

I

Ми далі йшли без стежки, без надії...
Ми тільки бачили туман,
Що розливавсь, як океан...
Здавалось — скрізь граніт сіріє...
Лиш маком цвів наш слід від ран.

Куди ми йшли, — уже й самі не знали:
Погасла нам зоря-мета...
Не рік, — минули вже літа!
Були живі ще ідеали,
Та кров'ю вже й вони стіками.

Стрівались люде нам чужі, незнані
І обкидали сміхом нас,
Каміннями гірких образ...
І ми ненавиджені, гнані
Кляли себе і дні останні.

І далі йшли обідрані, розбуті,
З лахміття ставили шатри,
Тепла і знизу і згори
Багато зім уже позбуті . . .
Нас гріли бурі і вітри.

Що там — в землі святій — не знали,
А ні привіту, ні листа :
Там скуті руки і уста . . .
А тут могили ми копали
І їх лишали без хреста.

II

Настане ніч . . . Затихне місто,
Душа скривавлена засне,
І Дійсність-Відьма задрімає
І випустить горлянку з рук.

Прокинешся, — здрігне і Відьма,
Як яструб, встромить кігті знов
В запалі груди, в серце, мозок
І знову дихати не дасть.

А сон летить, про щось шепоче
І пісню почина свою,
Якусь знайому, рідну пісню,
Що наче я в дитинстві чув.

Ах це вона, кохана пісня . . .
І як її забуть я зміг?!
Це ж пісня Матері моєї
Над ліжком співана моїм.

І чар її дрімоту навіває,
Стиха поволі в серці біль,
Безвладно стулюються вії . . .
Куняє й Відьма . . . мить — і спить . . .

Ось вже на крилах сну лечу я,
Перелетів річки, поля,
Перелетів краї, кордони,
Став хлопчиком в своїм степу.

Шумить навколо буйне море,
І я поплечі в нім стою . . .
І як мене зелені хвилі
Не втягнуть в себе, не заллють?!

Чи може це стара бабуся
Мені розкажує про час,
Коли на всій землі безмежній
Шумів зелений океан?

— „А хто створив його, бабуся?
Це все, що бачу навкруги“?
Бабуся здвигує плечима:
„Вже сам відчуй!.. Ніхто не зна“.

Ось зайчик вибіг! Став на лапки,
На мить, здивований, завмер. —
І враз тікати! . . . я погнався,
Заплутався в траві і впав . . .

Прокинувсь: Відьма надо мною,
Здрігнула, руки простягла
І пазурі впиває в мене . . .
Кричати хочу, — крик німий! . .

І враз збагнув: я на чужині . . .
І досі?! . . . Боже, Боже мій!
В руках у Відьми жмут волосся,
Мого вже сивого . . . о Бож . . .

III

І знову, голову схиливши,
Іду в тумані без дороги . . .
Іду поодаль, сам . . . Так краще:
Ніхто мене вже не розрадить,
І я не маю слів утіхи.

Іду аж поки сили стане,
А упаду, засну, забудусь,
І знову сон солодкий, любий
Почне мені віки вже снитись.

Сніги мій труп холодний вкриють
І стануть гріти мої груди:
Сніги холодні на чужині
Вигнанця більш, як люде, гріють . . .

IV

Йдемо вперед! Бадьорі ми,
Не боїмось ні бурь, ні грому,
Ні піни лютої зіми:
Іти так радісно додому!

Ми цілу землю обійшли,
Але не трапили . . . Нічого!
Так легко збитись серед мли,
Так легко стратити дорогу!

Спитати ні в кого . . . Чужі
Чомусь прикинулись глухими . . .
Немає доброї дупі
І серця чулого між ними.

Ми звикли . . . Має прапор наш,
Побитий бурями-вітрами . . .
Кобзарю-друже наш, розваж!
Але й кобзар зійшов сльозами:

V

„Не журіться, любі браття,
Є країна чарівна:
Наше рідне Закарпаття,
Наша вбога сторона.

Доли, гори, полонини,
Стайні, вівці, вівчарі . . .
Там на горах що хвилини
Світять ватри — вівтарі.

А на них складають жертви
Наші землі сльози й кров,
І із них в пустелі мертвій
Сходить наша Воля знов.“

VI

Ой, коли ж той листок та розвинеться, —
Хто вгадає із нас, не помилиться?!
І чи буйні вітри в цю негодоньку
Не зламають стеблині головоньку.
Скільки віку мине, скільки ждатимем,
Чи в землі у чужій уже спатимем . . .

Та раніш, як в борні ми загинемо,
Міць, весь жар свого серця ми кинемо,

Щоб стебло налилось повним колосом,
Щоб весь світ закричав зойком - голосом,
Що нам кривда страшна заподіяна,
Що святая святих в нас осміяна.

VII

І далі, далі все ми йшли
Серед туману, серед мли,
І враз повіяв буревій
Весною згублених надій.

Збудилось щось живе в серцях...
Заблисли сльози на очах...
Спинився я... Дивлюсь набік
І сльози бачу у калік.

Що сталось? Кажуть: „Угорі
Проміння сонця, чи зорі“.
Ждемо. Надходить безліч їх,
І сльози світяться у всіх.

І віддих рідної землі
Почули ми, — старі й малі...
І всі ми впали на коліна:
Невже воскресла Україна!?

VIII

„Воскресла, воскресла“! всі дзвони гудуть,
Натхненні прочани ідуть і ідуть,
І чують — як б'є і шумить джерело,
Що цілі століття вже мертво було.

І кожний роспятий встає із хреста,
Щоб в струмні змочити спрагнілі уста.
Так диво приходить, коли не ждемо,
Коли вже ми зброю свою складемо.

IX

А що ж там діялось? Усюди,
Де тільки є душа жива,
Зітхнули вперше вільно груди,
Звелась похила голова.

Незрячі очі враз прозріли,
Заговорили враз німі,
Річки, потоки зашуміли,
Кайдани скинулись самі.

На кожному кроці чудо-диво,
Скрізь сонце: в душах і вгорі...
З повітря ллються дзвонів зливи,
Мов в небі дзвонять дзвонарі.

Як на Великдень, обнімались,
Раділи всі — старі й малі . . .
Сам милосердний Бог, здавалось,
Зійшов і ходить по землі.

X

Міста цвітуть. Блакить синіє,
Лле сонце золото згори,
А над хатами наша мрія:
Жовто-блакитні прапори.

А може це блакить і сонце
Упали з неба в день ясний!?
Шепочуть люде: „що це, що це?
Чи може сон це золотий?“

Народ шумить . . . Лунає: „слава“,
Ідуть натхненні юнаки . . .
Це віродилася держава,
Воскрела вдруге за віки!

XI

Воля — пташка, Воля — вітер . . .
Що за Волю не даси!?
Йди, шукай її по світі
Через гори і ліси . . .

Як свої натрудиш ноги
По каміннях без стежок!
Скільки ти лишиш на тернах
Крови макових квіток!

Часом Воля, наче пташка,
У вікно влетить сама,
Не зачинеш нагло вікон, —
Зирк! і вже її нема.

Не пустить, коли піймаєш
Волю, пташку чарівну! —
Це є штука, це є мудрість,
Це є виграти війну!

XII

Гудіть, гудіть могутні дзвони,
Летіть з долин до полонин,
Щоб встали всі для оборони
В незломну лаву, як один.

Прокиньтесь всі! Судила доля
Вам довершить великих справ:
Над всім народом нашим Воля
Цвіте трояндами заграв.

29. XII. 38.

Твори того ж автора:

- З журбою радість обнялась. Поезії кн. I.
Будь мечем моїм. Поезії кн. II.
Поезії. Кн. III.
Драматичні етюди. Кн. IV.
Поезії. Кн. V.
На зелених горах. (Відбитка з V. кн.)
Чужиною. Кн. VII.
Княжі часи. Кн. VIII.
Пісня про Гайавату Льонгфело. (Переклад).
Поезії. Кн. X.
Кому повім печаль мою. Кн. XI.
Хвесько Андибер. Інцен. дума.
Івасик Телесик. Інценіз. нар. казка.
Соломяний бичок. Інценіз. нар. казка.
Злидні. Інценіз. нар. казка.
Лисичка, котик та півник. Інценіз. нар. казка.
Кожумяка. Інценіз. нар. казка.
Лісовий царь Ох. Інценіз. нар. казка.
Цвіте трояндами.

Дітям. (Збірка поезій для дітей).

Поєдинок.

Рак-рибалка.

Вовченя.

Іменини.

Ялинка.

Книжки В. Валентина.

Перезва.

Вилітали орли . . .

18. IX. 1939

21 3973

~~~~~  
Замовляти у автора: Praha, XIV.  
Za Zel. Liškou  
~~~~~